

SĂ TRĂIM FĂRĂ VIOLENȚĂ

Angela HĂBĂȘESCU, bibliotecar principal
serviciul Comunicarea Colecțiilor

„Non-violența conduce la cea mai înaltă moralitate, care reprezintă ținta evoluției, pînă nu ne oprim din rănirea tuturor ființelor vii, sîntem încă sălbatici”
Thomas Alva Edison

În luna noiembrie, în cadrul săptămînii Tineretului, în sala de lectură Nr.3 (Științe reale, naturale, ecologie, pedagogie, psihologie, artă) a Bibliotecii Științifice Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, a fost vernisată expoziția cu genericul *Să trăim fără violență*. Scopul li-a fost de a populariza colecția Bibliotecii, de a informa utilizatorii despre efectele negative ale violenței - problemă din ce în ce mai prezentă și mediatizată în societatea noastră.

Termenul de „violență” provine din latinescul *vis*, ce înseamnă „forță”, adică folosirea puterii, a dominării fizice și psihice asupra celuilalt. Violența este, înainte de toate, un abuz al unor comportamente normate social, cum ar fi abuzul de putere, de forță, de încredere: violență fizică, verbală, directă sau indirectă, bătăile, torturile, împingerile, rănile, discriminările sau „glumele” pe teme sexuale ori etnice. Aceste lucruri sînt foarte neplăcute pentru un copil sau adolescent care abia începe să-și trăiască viața.

În Republica Moldova există legi care protejează copiii de violență. Printre acestea se numără și *Convenția cu privire la drepturile copilului*, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 20 noiembrie 1989. Este o lucrare ce cuprinde legi privind drepturile copiilor care îi tratează pe toți într-un mod egal, astfel ca nimeni să nu fie jignit, respins, înlăturat.

Un volum de referință pentru aplicarea legilor, politicilor și practicilor vizînd promovarea și protejarea drepturilor copilului este și *Ghidul de aplicare practică a Convenției cu privire la drepturile copilului*. Ch. : Ed. Cartier, 2001. La 4-5 aprilie 2005 la Monaco, la cel de-al treilea Summit al Consiliului Europei de la Varșovia, a fost lansat programul „Să construim o Europă pentru și cu copiii” pe o perioadă de trei ani, care a avut drept

obiectiv includerea pe agendă a drepturilor copiilor și implicarea lor în procesul de elaborare a politicilor, precum și identificarea modalităților de stopare a violenței față de copii. Informații suplimentare găsim în lucrarea „*Șapte argumente pentru a construi o Europă pentru și cu copii*”. Ch. : Ed. Consiliul Europei, 2006.

Se cunosc mai multe tipuri de violență:

- violență fizică – contacte fizice dureroase,
- violență sexuală – comentarii degradante la adresa femeii, copilului,
- violență psihologică – amenințări, intimidări,
- violență economică – scăderea resurselor și a autonomiei victimei,
- violență socială – izolarea victimei și lipsirea ei de suport social.

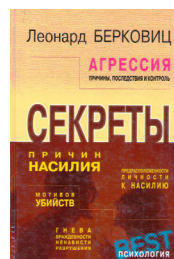

Despre natura agresivității și comportamentul antisocial aflăm informații utile în lucrarea profesorului Catedrei de Sociologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca Petru Iluț *Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie*. București : Ed. Polirom, 2004. Autorul reușește o necesară aducere la zi a principalelor concepții actuale, din țară sau străinătate, despre grupuri și mulțimi neorganizate, despre dragoste, prietenie și violență, despre reprezentările și stereotipurile sociale. Diferențe

mari de criminalitate sau de alte comportamente antisociale există și în interiorul unei țări sau culturi. Disparitățile de avere și posibilități de trai sînt concentrate și acut trăite în marile aglomerări urbane. Cartierele periferice, centrele orașelor sînt zone unde cultura sărăciei este paralelă cu cea a violenței, altfel spus, cîștigarea existenței și, eventual, a unui trai mai bun prin mijloace ilegale și agresive funcționează ca standard de viață.

Toate aceste probleme sînt abordate în lucrările lui Dan Crăciun *Psihologie socială*. București : Ed. ASE, 2005, monografiile lui Leonard Bercoviț *Агрессия: причины, последствия и контроль*. СПб. : Прайм - ЕВРОЗНАК, 2002, Konrad Lorenț *Агрессия (так называемое „зло“)*. СПб. : Амфора, 2001, în volumul semnat de un grup de autori, coordonator fiind Ioan Neacșu, *Copilăria la periferia orașelor. Provocări și riscuri*. București : Ed. Universitară, 2008. Această lucrare a fost realizată ca urmare a desfășurării lucrărilor Simpozionului Internațional „COPILĂRIA LA PERIFERIA ORAȘELOR – provocări și riscuri”, septembrie 2007, București, sub egida Ministerului Educației și cercetării. Provocările și riscurile copilăriei la periferia orașelor reprezintă un spațiu de cercetare și de acțiune pentru sociologi, nu numai pentru că aici este nevoie de intervenție permanentă, cercetări, ci și pentru că în aceste medii sociale se dezvoltă atitudini și comportamente contradictorii – agresivitate, indiferență, violență, frică, repulsie față de școală, hoție ca alternativă la munca cinstită, consum de droguri etc.

Violența asupra copiilor este larg răspândită și în Moldova. O întîlnim acolo, unde ar trebui să fie armonie și înțelegere, adică în familie și chiar în școală. Violență

în familie este orice act vătămător, fizic sau emoțional, care are loc între membrii unei familii. Abuzul în interiorul unei familii poate lua multe forme: abuzul verbal, refuzul accesului la resurse financiare, izolarea de prieteni și familie, amenințări și atacuri care în unele cazuri pot duce la moartea unuia dintre parteneri. În prezent amploarea violenței în familie, este una dintre cele mai grave probleme sociale cu care se confruntă societățile contemporane, inclusiv Moldova. Cuprinzând toate formele de agresiune care se exercită în cadrul căminului (maltratarea parteneriei sau a partenerului de cuplu, abuzul contra copiilor, părinților, bătrânilor sau altor rude etc.), această formă largă de violență se adaugă valului de agresiuni exercitate în afara familiei, contribuind, astfel, la generalizarea unui climat social dominat de teamă și conflict.

Studiile UNICEF arată că 25% din copii sînt bătuți de propriii părinți, 13% sînt pedepsiți pe cale violentă de profesori, iar 10% au fost abuzați sexual. Dacă ar fi să adunăm împreună toți copiii – victime ale violenței, ei ar completa mai mult de jumătate din școlile din Moldova.

Lucrările Nataliei Dinu *Bătaia părintească înseamnă violență : Ghid pentru profesioniști*. Ch. : Ed. UNICEF, 2006 (varianta română și rusă), a lui Sorin M. Rădulescu *Sociologia violenței (intra) familiale. Victime și agresori în familie*. București: Ed. Lumina Lex, 2001, Valentinei Bodrug-Lungu, Ludmilei Zmuncilă *Violența domestică: strategii de prevenire și combatere*. Ch., 2007, Nadejdei Macari *Soluții practice și legale pentru victimele violenței în familie*. Ch., 2008, Sherri L. Schornstein *Violența domestică și asistența medicală*. Ch. : Ed. Epigraf SRL, 2003 etc. Își propun o cunoaștere mai amănunțită și mai adecvată a acestei forme specifice de violență pentru a asigura un climat de securitate în familie.

În lucrarea Cristinei Neamțu *Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor*. București : Ed. Polirom, 2003 este abordat aspectul cauzalității devianței școlare, analizei unor forme particulare ale devianței școlare. O atenție specială este acordată violenței în școală, ce este o expresie a violenței din societate. Cînd violența se produce în școală, ea conduce însă și la alte consecințe decît violența din societate: alături de prejudicii, victimizare, uneori moarte, violența din școală reduce șansele elevilor de a beneficia de o educație de bună calitate, de a-și dezvolta personalitatea pe deplin.

Biblioteca reprezintă o importantă resursă culturală capabilă să-i scoată pe tineri de sub influența străzii, să le reorienteze energiile spre studiu și reflecție. În sălile de lectură tinerii descoperă tihna reculegerii spirituale și invitația de a păși în lumea valorilor autentice, avînd ocazia să-și modeleze nu numai spiritul, dar și caracterul. Biblioteca va rămîne pentru fiecare o călăuză de preț în lumina culturii și

a științei, va facilita formarea universului de cultură și cunoaștere a adolescenților.

Bibliografie consultată:

1. **Crăciun, Dan.** Psihologie socială. București : Ed. ASE, 2005. 432 p.
2. **Copilul maltratată: intervenții multidisciplinare.** Ch. : Ed. „Casa Imago” SRL, 2007. 288 p.
3. **Iluț, Petru.** Valori, atitudini și comportamente sociale. Teme actuale de psihosociologie. București: Ed. Polirom, 2004. 254 p.
4. **Kalfotnic, Marin.** Despre expozițiile on-line. In: *Biblioteconomie*, 2002, nr. 3, p. 64-69.
5. **Neacșu, Ioan.** Copilăria la periferia orașelor. Provocări și riscuri. București : Ed. Universitară, 2008. 537 p.
6. **Rădulescu, Sorin M.** Sociologia violenței (intra)familiale. Victime și agresori în familie. București : Ed. Lumina Lex, 2001. 351 p.
7. **Violența față de copii în Republica Moldova.** Raport asupra studiului. Ch. : [S. n.], 2007. 72 p.

